

КОНЦЕПЦІЯ ПРАВОВОЇ БЕЗПЕКИ

Сємко М.О.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Серед суб'єктивних прав завжди є право на безпеку. Тому право на безпеку можна розуміти як одне з основоположних прав людини. Тобто правова безпека – це самостійний вид соціальної безпеки, це центральний визначальний вид національної безпеки. Основу концепції правової безпеки становить поняття (розуміння) щодо умов, джерел, шляхів, механізмів негативного впливу (спотворення правових норм, конфлікт норм, утворення правових прогалів, неналежна процедура виконання, ігнорування дії норм, підміна понять, корупція тощо) на правову систему. Сутність правової безпеки зводиться до правового захисту (правового забезпечення) життєво важливих інтересів об'єктів правової безпеки, від згаданих негативних впливів, їх недопущення, парирування, інакше кажучи, мінімізації правових чинників ризиків, викликів, небезпек і загроз. Предметом захисту системи правової безпеки є життєво важливі інтереси її об'єктів – особи, суспільства і держави – у різних сферах життєдіяльності. Для особи – її життєво важливими інтересами є основоположні права і свободи, її життя та гідність, безпечні умови життєдіяльності тощо. Для суспільства – його життєво важливими інтересами є демократичні цінності, тобто можливість за допомоги права визначати свої політичні, економічні, соціальні та культурні системи; правове забезпечення й активна участь у вирішенні питань, що стосуються життя в усій різноманітності його вимірів, добробуту й умов для свого сталого розвитку. Для держави – її життєво важливими інтересами є: правове врегулювання та захищеність конституційного ладу, суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності від існуючих та ймовірних загроз; її території, навколишнього природного середовища – від надзвичайних ситуацій, а також правова система держави, створена на підставі формалізації правових норм, які забезпечують належне функціонування і визначають напрям подальшого розвитку держави. Суб'єктами гарантування правової безпеки згаданих об'єктів в Україні є органи виконавчої та судової гілок державної влади, а також Президент України. Органи виконавчої влади, які виконують нормозастосовну та нормотворчу функції, здійснюють охоронну діяльність згаданих прав, не допускають порушення норм права, тобто безпосередньо гарантують правову безпеку. Суди, якими є Конституційний Суд та суди загальної юрисдикції, поновлюють порушені права об'єктів правової безпеки.

Література:

1. Князьков В.В. Деякі теоретичні аспекти забезпечення якості правосуддя в Україні. Адміністративне право і процес. 2019. № 7. С. 93–98.